

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/125/EB

2009 m. spalio 21 d.

nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2005 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/32/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų energiją vartojantiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽³⁾ buvo iš esmės keičiama. Kadangi bus daromi nauji pakeitimai, susiję tik su tos direktyvos taikymo srities išplėtimu, į ją įtraukiant visus su energija susijusius gaminius, siekiant aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.

(2) Valstybių narių priimtų teisės aktų arba administracinių priemonių skirtumai su energija susijusių gaminių ekologinio projektavimo klausimais gali sudaryti kliūtis prekybai ir iškraipyti konkurenciją Bendrijoje ir todėl tiesiogiai paveikti vidaus rinkos sukūrimą ir veikimą.

⁽¹⁾ OL C 100, 2009 4 30, p. 120.

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 191, 2005 7 22, p. 29.

Nacionalinės teisės aktų suderinimas yra vienintelis būdas išvengti tokių kliūčių prekybai ir nesąžiningos konkurencijos. Išplečiant taikymo sritį iki visų su energija susijusių gaminių užtikrinama, kad ekologinio projektavimo reikalavimai visiems svarbiems su energija susijusiems gaminiams gali būti suderinami Bendrijos lygmeniu.

(3) Su energija susiję gaminiai sunaudoja didelę Bendrijoje suvartojamų gamtinių išteklių ir energijos dalį. Jie taip pat turi ir kitą svarbų poveikį aplinkai. Galima pastebėti, kad didžioji dauguma Bendrijos rinkoje esančių gaminių kategorijų pasižymi labai skirtingu poveikio aplinkai lygiu, nors turi panašų funkcinį naudingumą. Siekiant tvaraus vystymosi reikėtų skatinti nuolatinių tų gaminių bendro poveikio aplinkai gerinimą, pirmiausia nustatant neigiamo poveikio aplinkai pagrindinius šaltinius ir vengiant taršos pernešimo, tačiau šiuo gerinimu nesukeliant pernelyg didelių išlaidų.

(4) Pasitelkiant geresnį projektavimą, būtų galima gerokai patobulinti daugumą su energija susijusių gaminių, siekiant sumažinti poveikį aplinkai ir sutaupyti energijos, o tai taip pat sudarytų sąlygas taupyti verslo subjektų ir galutinių naudotojų lėšas. Be gaminių, kurie naudoja, gamina, perduoda ar matuoja energiją, taip pat būtų galima sutaupyti daug energijos naudojant tam tikrus su energija susijusius gaminius, įskaitant statybose naudojamus gaminius (pvz., langus ar izoliacines medžiagas) ar tam tikrus vandenį naudojančius gaminius (pvz., dušo galvutes ar čiaupus).

(5) Ekologinis gaminių projektavimas yra vienas iš esminių Bendrijos integruotos produktų politikos strategijos veiksmų. Reikšdamas prevencinį požiūrį, leidžiantį optimizuoti gaminių aplinkosauginį veiksmingumą ir kartu išlaikyti jų funkcines savybes, jis atveria puikias naujas galimybes gamintojams, vartotojams ir apskritai visai visuomenei.

- (6) Laikoma, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimas, įskaitant ir galimybę efektyviau vartoti galutinę elektros energiją, įneš svarų indėlį įgyvendinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo Bendrijoje siekius. Elektros energijos paklausa yra greičiausiai auganti galutinio energijos vartojimo kategorija, ir numatoma, kad jos paklausa per artimiausius 20–30 metų išaugs, jei nebus šią tendenciją stabdančių politikos veikslių. Kaip siūloma Komisijos jos Europos klimato kaitos programoje (EKKP), yra įmanoma ženkliai sumažinti energijos vartojimą. Klimato kaita yra vienas iš Šeštosios Bendrijos aplinkos apsaugos veikslių programos, nustatytos 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB⁽¹⁾, prioritetų. Energijos taupymas yra ekonomiškiausias būdas didinti tiekimo patikimumą ir mažinti priklausomybę nuo importo. Todėl reikėtų priimti svarias paklausos valdymo priemones ir siekius.
- (7) Reikėtų imtis veikslių su energija susijusių gaminių projektavimo tarpsnyje, nes paaiškėjo, kad taršą per gaminių būvio ciklą, taip pat ir daugumą su ja susijusių išlaidų nulemia būtent šis tarpsnis.
- (8) Reikėtų sukurti nuoseklią sistemą su energija susijusių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimams Bendrijoje taikyti, kad būtų užtikrintas laisvas tų gaminių, atitinkančių tokius reikalavimus, judėjimas ir būtų pagerintas jų bendras poveikis aplinkai. Tokie Bendrijos reikalavimai turėtų atsižvelgti į sąžiningos konkurencijos ir tarptautinės prekybos principus.
- (9) Ekologinio projektavimo reikalavimai turėtų būti nustatyti atsižvelgiant į Šeštosios Bendrijos aplinkos apsaugos veikslių programos tikslus ir prioritetus, prirėikus įskaitant ir atitinkamą tos programos teminių strategijų taikytinus tikslus.
- (10) Šia direktyva siekiama pasiekti aukštą aplinkos apsaugos lygį, mažinant potencialų su energija susijusių gaminių poveikį aplinkai, ir tai vėliau bus naudinga vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams. Tvarus vystymasis reikalauja tinkamai vertinti numatomų priemonių poveikį sveikatai, socialinį ir ekonominį poveikį. Didinant gaminių energijos ir išteklių vartojimo efektyvumą prisi-
- dedama prie didesnio energijos tiekimo patikimumo ir gamtinių išteklių paklausos sumažinimo, o tai yra pagrindas racionaliai ekonominei veiklai, taigi ir tvariam vystymuisi.
- (11) Valstybė narė, kuri mano esant būtina išlaikyti nacionalines nuostatas vadovaujantis svarbiu poreikiu saugoti aplinką arba įvesti naujas nuostatas dėl su aplinkos apsauga susijusių naujų mokslinių įrodymų dėl tai valstybei narei būdingos problemos, kuri kyla priėmus taikytiną įgyvendinimo priemonę, gali tai padaryti, laikydamasi Sutarties 95 straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse nustatytų sąlygų, numatančių būtinybę iš anksto pranešti Komisijai ir gauti jos pritarimą.
- (12) Siekiant iš geresnio projektavimo gauti kuo didesnę aplinkosauginę naudą, gali reikėti informuoti vartotojus apie su energija susijusių gaminių aplinkosaugines charakteristikas ir veiksmingumą ir patarti jiems, kaip naudoti gaminius aplinkai nekenksmingu būdu.
- (13) 2003 m. birželio 18 d. Komisijos komunikate „Integruota produktų politika. Ekologiško būvio ciklo koncepcijos kūrimas“ pateiktas požiūris, kuris yra pagrindinis Šeštosios Bendrijos aplinkos apsaugos veikslių programos inovacinis elementas ir kurį taikant siekiama sumažinti gaminių poveikį aplinkai per visą jų būvio ciklą, įskaitant žaliavų parinkimą ir naudojimą, gamybą, pakavimą, transportavimą ir platinimą, diegimą ir priežiūrą, naudojimą ir būvio ciklo pabaigą. Kai projektavimo tarpsnyje nagrinėjamas gaminių poveikis aplinkai per visą jo būvio ciklą, atsiveria didelės galimybės palengvinti geresnį aplinkosauginį veiksmingumą rentabiliu būdu, įskaitant efektyvų išteklių ir medžiagų naudojimą, ir taip padėti įgyvendinti Tausaus gamtinių išteklių naudojimo teminės strategijos tikslus. Reikėtų pakankamo lankstumo, kad šį veiksnių būtų galima integruoti į gaminių projektavimą, kartu atsižvelgiant į techninius, funkcinus ir ekonominius aspektus.
- (14) Nors platus požiūris į aplinkosauginį veiksmingumą yra pageidautinas, tačiau aplinkosaugos prioritetiniu tikslu, iki kol bus priimtas darbo planas, reikėtų laikyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų poveikio mažinimą didinant energijos vartojimo efektyvumą.

(¹) OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

- (15) Gali būti reikalinga ir pateisinama nustatyti konkrečius kiekybinius ekologinio projektavimo reikalavimus kai kuriems gaminiams arba jų aplinkosaugos aspektams, siekiant kuo labiau sumažinti tų gaminių poveikį aplinkai. Atsižvelgiant į neatidėliotiną būtinybę prisidėti prie išipareigojimų pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą vykdymo ir nepakenkti šia direktyva skatinamam integruotam požiūriui, tam tikrą prioritetą reikėtų teikti priemonėms, turinčioms didelį šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo mažomis sąnaudomis potencialą. Tokios priemonės taip pat gali prisidėti prie tvaraus išteklių naudojimo ir įnešti labai svarbų indėlį į tvarios gamybos ir vartojimo programų 10 metų sistemą, dėl kurios buvo sutarta Pasaulio viršūnių susitikime dėl tvaraus vystymosi Johanesburge, kuris vyko nuo 2002 m. rugpjūčio 26 d. iki rugsėjo 4 d.
- (16) Kaip bendra taisyklė ir jei tinkama, budėjimo režime esančių ar išjungtų su energija susijusių gaminių energijos sunaudojimas turėtų būti sumažintas iki minimalaus lygio, būtino tinkamam jų veikimui.
- (17) Nors reikėtų lygiuoti į rinkoje, įskaitant tarptautines rinkas, esančius geriausiai veikiančius gaminius ar technologijas, ekologinio projektavimo reikalavimų lygį reikėtų nustatyti remiantis technine, ekonomine ir aplinkosaugine analize. Lanksčiai taikant reikalavimų lygio nustatymo metodą, galima lengviau pagerinti aplinkosauginį veiksmingumą per trumpą laiką. Reikėtų konsultuotis su suinteresuotomis šalimis ir atliekant šią analizę jos turėtų aktyviai bendradarbiauti. Nustatant privalomas priemones reikia tinkamų konsultacijų su susijusiomis šalimis. Tokios konsultacijos gali išryškinti įdiegimo tarpsnių arba pereinamojo laikotarpio priemonių poreikį. Tarpinių siekių nustatymas padidina politikos nuspėjamumą, sudaro sąlygas keisti gaminio tobulinimo ciklą ir suinteresuotoms šalims palengvina ilgalaikį planavimą.
- (18) Pirmenybę reikėtų teikti alternatyviems veiksams, pavyzdžiui, pramonės savireguliacijai, jeigu galima tikėtis, kad tokie veiksmai leis siekti politikos tikslų greičiau arba pigiau nei privalomi reikalavimai. Teisėkūros priemonių gali pririekti ten, kur rinkos jėgoms nepavyks veikti teisinga kryptimi arba pakankamai greitai.
- (19) Savireguliacija, įskaitant savanoriškus susitarimus vienašališko pramonės išipareigojimo forma, gali lemti greitą pažangą dėl spartaus ir rentabilaus įgyvendinimo ir sudaro sąlygas lanksčiai ir tinkamai prisiderinti prie technologijų pasirinkimo galimybių ir jautrių rinkos pokyčių.
- (20) Norint įvertinti savanoriškus susitarimus ar kitas savireguliacijos priemones, pateiktas kaip alternatyva įgyvendinimo priemonėms, turėtų būti prieinama bent ši informacija: atvirumas dalyvavimui, pridėtinė vertė, atstovaujumas, kiekybiniai ir tarpiniai tikslai, pilietinės visuomenės dalyvavimas, stebėseną ir pranešimai, savireguliacijos iniciatyvos administravimo rentabilumas ir darnumas.
- (21) 2002 m. vasario 17 d. Komisijos komunikatas „Aplinkos apsaugos susitarimai Bendrijos lygmeniu pagal reguliavimo aplinkos supaprastinimo ir tobulinimo veiksmų planą“ galėtų praversti kaip naudingos gairės vertinant pramonės savireguliaciją šios direktyvos kontekste.
- (22) Ši direktyva taip pat turėtų paskatinti ekologinio projektavimo integravimą į mažas ir vidutines įmones (MVĮ) bei labai mažas įmones. Toks integravimas palengvėtų, jei informacijos apie jų produktų tvarumą būtų daug ir ji būtų lengvai prieinama.
- (23) Su energija susiję gaminiai, tenkinantys ekologinio projektavimo reikalavimus, nustatytus šios direktyvos įgyvendinimo priemonėse, turėtų būti pažymėti „CE“ ženklu ir turėti užrašą su atitinkama informacija, kad galėtų būti pateikti į vidaus rinką ir joje laisvai judėti. Įgyvendinimo priemonės būtina griežtai vykdyti, siekiant mažinti reguliuojamų su energija susijusių gaminių poveikį aplinkai ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją.
- (24) Rengdama įgyvendinimo priemones ir darbo planą, Komisija turėtų konsultuotis su valstybių narių atstovais ir su gaminių grupe susijusiomis suinteresuotomis šalimis, pavyzdžiui, pramonės sritimi, įskaitant MVĮ bei amatams priskirtinus gamintojus, profesines sąjungas, prekybininkus, mažmeninius prekiautojus, importuotojus, aplinkosaugos grupes ir vartotojų organizacijas.
- (25) Rengdama įgyvendinimo priemones, Komisija taip pat turėtų tinkamai atsižvelgti į galiojančius nacionalinės aplinkosaugos teisės aktus, ypač susijusius su toksinėmis medžiagomis, kuriuos valstybės narės nurodo kaip išsaugotinus, tačiau dėl to valstybėse narėse neturėtų sumažėti esami ir pagrįsti apsaugos lygiai.
- (26) Reikėtų atsižvelgti į techninio derinimo direktyvose numatytus naudoti modulius ir taisykles, nustatytas 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 82.

- (27) Priežiūros institucijos turėtų keisti informacija apie priemones, numatytas šios direktyvos taikymo srityje rinkos priežiūrai pagerinti, atsižvelgdamos į 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008, nustatantį su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus⁽¹⁾. Tokiam bendradarbiavimui reikia kuo plačiau naudotis elektroninėmis ryšio priemonėmis ir atitinkamomis Bendrijos programomis. Reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas keisti informacija apie aplinkosauginį veiksmingumą per būvio ciklą ir projektavimo sprendimų pasiekimus. Vienas svarbiausių šios direktyvos pasiekimų yra ekologinio projektavimo metu gamintojų pastangomis gautų pagrindinių žinių kaupimas ir sklaida.
- (28) Paprastai kompetentinga įstaiga yra viešoji ar privati įstaiga, paskirta valstybės institucijų bei pateikianti būtinas garantijas dėl nešališkumo ir turimos techninės patirties atlikti gaminio patikrą dėl jo atitikimo taikytinioms įgyvendinimo priemonėms.
- (29) Atkreipdamos dėmesį į būtinybę vengti neatitikimo, valstybės narės turėtų užtikrinti priemones, būtinas veiksmingai prižiūrėti rinką.
- (30) Atsižvelgiant į MVĮ apmokymus ir informavimą ekologinio projektavimo klausimais, gali būti tikslinga numatyti lydimuosius veiksmus.
- (31) Vidaus rinkos veikimui yra naudinga, kad standartai būtų suderinti Bendrijos lygmeniu. Paskelbus nuorodas į tokią standartą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jo laikymasis laikytinas pagrindine pagal šią direktyvą priimtose įgyvendinimo priemonėse nustatytų reikalavimų laikymosi sąlyga, nors turėtų būti leidžiami ir kiti tokios atitikties parodymo būdai.
- (32) Viena svarbiausių darnųjų standartų paskirčių turėtų būti padėti gamintojams taikyti pagal šią direktyvą priimtas įgyvendinimo priemones. Tokių standartų pagrindu galėtų būti kuriami matavimo ir patikros metodai. Bendrų ekologinio projektavimo reikalavimų taikymo atvejais darnieji standartai galėtų gerokai padėti krepiant gamintojus į jų gaminių ekologinio profilio kūrimą pagal taikytinas įgyvendinimo priemones reikalavimus. Šie standartai turėtų aiškiai parodyti ryšį tarp jų atskirų punktų ir atitinkamų reikalavimų. Darnųjų standartų tikslas neturėtų būti nustatyti ribas aplinkosaugos aspektams.
- (33) Naudojant šioje direktyvoje naudojamas sąvokų apibrėžtis naudinga remtis atitinkamais tarptautiniais standartais, pavyzdžiui, ISO 14040.
- (34) Ši direktyva atitinka tam tikrus naujo požiūrio įgyvendinimo principus, nustatytus 1985 m. gegužės 7 d. Tarybos rezoliucijoje dėl naujo požiūrio į techninių derinimą ir standartus⁽²⁾ ir nuorodų darymo į darnuosius Europos standartus principus. 1999 m. spalio 28 d. Tarybos rezoliucijoje dėl standartizavimo vaidmens Europoje⁽³⁾ rekomenduojama Komisijai patikrinti, ar naujo požiūrio principą galima pritaikyti ir kitiems sektoriams kaip teisės aktų tobulinimo ir supaprastinimo priemonę.
- (35) Ši direktyva papildo esamus Bendrijos teisės aktus, kaip antai 1992 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvą 92/75/EEB dėl buitinių prietaisų energijos ir kitų išteklių sunaudojimo parodymo ženklinant gaminių bei pateikiant standartinę informaciją apie gaminių⁽⁴⁾, 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1980/2000 dėl pakeistos Bendrijos ekologinio ženklo suteikimo sistemos⁽⁵⁾, 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų⁽⁶⁾, 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/95/EB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo⁽⁷⁾, 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/121/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo, siekiant suderinti ją su Reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiu Europos cheminių medžiagų agentūrą⁽⁸⁾, ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 106/2008 dėl Bendrijos raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo programos⁽⁹⁾. Šios direktyvos ir esamų Bendrijos teisės aktų sinergijos turėtų padėti stiprinti atitinkamą jų poveikį ir kurti gamintojams taikyti skirtus nuoseklius reikalavimus.

⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

⁽²⁾ OL C 136, 1985 6 4, p. 1.

⁽³⁾ OL C 141, 2000 5 19, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 297, 1992 10 13, p. 16.

⁽⁵⁾ OL L 237, 2000 9 21, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 37, 2003 2 13, p. 24.

⁽⁷⁾ OL L 37, 2003 2 13, p. 19.

⁽⁸⁾ OL L 396, 2006 12 30, p. 1.

⁽⁹⁾ OL L 39, 2008 2 13, p. 1.

- (36) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos vadovaujantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (37) Visų pirma Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus iš dalies pakeisti arba panaikinti Tarybos direktyvą 92/42/EEB ⁽²⁾ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 96/57/EB ⁽³⁾ bei 2000/55/EB ⁽⁴⁾. Toks pakeitimas arba panaikinimas turi būti tvirtinamas pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, numatytą Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje.
- (38) Be to, Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus patvirtinti įgyvendinimo priemones, kuriomis nustatomi ekologinio projektavimo reikalavimai nustatytiems su energija susijusiems gaminiams, įskaitant įgyvendinimo priemonių įvedimą pereinamuoju laikotarpiu, ir tinkamais atvejais, nuostatas, susijusias su įvairių aplinkosauginių aspektų suderinimu. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (39) Remdamasi šios direktyvos, Direktyvos 2005/32/EB ir įgyvendinimo priemonių taikymo patirtimi, Komisija turėtų peržiūrėti šios direktyvos veikimą, metodus ir veiksmingumą bei įvertinti jos taikymo srities išplėtimo, įtraukiant ne vien su energija susijusius gaminius, tinkamumą. Atlikdama tą peržiūrą, Komisija turėtų konsultuotis su valstybių narių atstovais bei susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis.
- (40) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas, taikomas už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (41) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. užtikrinti vidaus rinkos veikimą reikalaujant, kad gaminiai pasiektų atitinkamą aplinkosauginio veiksmingumo lygį, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl jo masto ir poveikio, to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydami Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia

direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

- (42) Pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų galioti tik toms nuostatomis, kurios, palyginti su Direktyvos 2005/32/EB nuostatomis, iš esmės skiriasi. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas nustatoma Direktyva 2005/32/EB.
- (43) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių pareigų, susijusių su direktyvų, nustatytų IX priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.
- (44) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽⁵⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos interesų labui parengti lenteles, kurios kuo geriau atspindėtų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Ši direktyva nustato Bendrijos ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą, kad būtų užtikrintas laisvas tokių gaminių judėjimas vidaus rinkoje.
2. Šia direktyva numatoma nustatyti reikalavimus, kuriuos turi atitikti su energija susiję gaminiai, kuriems taikomos įgyvendinimo priemonės, kad juos būtų galima pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti. Didindama energijos vartojimo efektyvumą ir keldama aplinkosaugos lygį ir kartu stiprindama energijos tiekimo patikimumą, ji prisideda prie tvaraus vystymosi.
3. Ši direktyva netaikoma keleivinio ar krovinio transporto priemonėms.
4. Ši direktyva ir pagal ją priimtos įgyvendinimo priemonės nepažeidžia Bendrijos teisės aktų dėl atliekų tvarkymo ir Bendrijos teisės aktų dėl cheminių medžiagų, įskaitant Bendrijos teisės aktus dėl fluoro turinčių šiltnamio efektą sukeliančių dujų.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos tokios sąvokų apibrėžtys:

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL L 167, 1992 6 22, p. 17.

⁽³⁾ OL L 236, 1996 9 18, p. 36.

⁽⁴⁾ OL L 279, 2000 11 1, p. 33.

⁽⁵⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

1. „Su energija susijęs gaminys“ („gaminys“) – bet kokia prekė, kurią naudojant daroma įtaka energijos vartojimui ir kuri, pateikiama į rinką ir (arba) pradedama naudoti, įskaitant ir dalis, kurios skirtos įkomponuoti į su energija susijusius gaminius, kuriems taikoma ši direktyva, ir kurios pateikiamos į rinką ir (arba) galutinių naudotojų pradedamos naudoti kaip atskiros dalys ir kurių aplinkosauginį veiksmingumą galima nustatyti atskirai;
2. „Sudedamosios dalys ir mazgai“ – dalys, kurios skirtos įkomponuoti į gaminius, ir kurios neteikiamos į rinką ir (arba) galutinių naudotojų nepradedamos naudoti kaip atskiros dalys arba kurių aplinkosauginio veiksmingumo atskirai nustatyti negalima;
3. „Įgyvendinimo priemonės“ – pagal šią direktyvą priimtoms priemonėms, nustatančioms ekologinio projektavimo reikalavimus apibrėžtiems gaminiams arba šių gaminių aplinkosauginiams aspektams;
4. „Pateikimas į rinką“ – gaminio pasiūlymas Bendrijos rinkai pirmą kartą, norint jį išplatinti arba naudoti Bendrijoje, už atlygį arba nemokamai ir nepriklausomai nuo pardavimo būdo;
5. „Pradėjimas naudoti“ – pirmas galutinio naudotojo atliekamas gaminio naudojimas Bendrijoje pagal paskirtį;
6. „Gamintojas“ – fizinis arba juridinis asmuo, kuris gamina gaminius, kuriems taikoma ši direktyva, ir atsako už jų atitikimą šiai direktyvai pateikiant juos į rinką ir (arba) pradedant naudoti gamintojo vardu ar su jo firmos ženklu arba gamintojo poreikiams. Jeigu tokio gamintojo, kaip apibrėžta šio punkto pirmame sakinyje, arba importuotojo, kaip apibrėžta 8 punkte, nėra, gamintoju laikomas bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia į rinką ir (arba) pradeda naudoti gaminius, kuriems taikoma ši direktyva;
7. „Įgaliojimas atstovauti“ – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris gavo gamintojo rašytinį įgaliojimą jo vardu vykdyti visus ar dalį su šia direktyva susijusių įpareigojimų ir formalumų;
8. „Importuotojas“ – Bendrijoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, kuris užsiimdamas savo profesine veikla, pateikia gaminį iš trečiosios šalies į Bendrijos rinką;
9. „Medžiagos“ – visos medžiagos, naudojamos gaminio būvio cikle;
10. „Gaminio projektavimas“ – visuma procesų, kuriais teisiniai, techniniai, saugos, funkciniai, rinkos ar kiti reikalavimai, kuriuos turi tenkinti gaminys, perkeliama į gaminio technines specifikacijas;
11. „Aplinkosaugos aspektas“ – gaminio elementas ar funkcija, kurie per jo būvio ciklą gali sąveikauti su aplinka;
12. „Poveikis aplinkai“ – bet koks aplinkos pokytis, kurį visiškai arba iš dalies sukelia gaminys per savo būvio ciklą;
13. „Būvio ciklas“ – iš eilės einantys ir tarpusavyje susiję gaminio būvio tarpiniai nuo žaliavos panaudojimo iki galutinio pašalinimo;
14. „Pakartotinis naudojimas“ – bet kokia operacija, kai gaminys ar jo sudedamosios dalys, pasiekę pirmo naudojimo pabaigą, naudojami tuo pačiu tikslu, kuriam buvo pagaminti, įskaitant ir pratęstą gaminio naudojimą, kai šis buvo perduotas surinkimo punktam, platintojams, atliekų perdirbėjams ar gamintojams, taip pat pakartotinį gaminio naudojimą po atnaujinimo;
15. „Perdirbimas“ – atliekų perdirbimas gamybos proceso metu pradiniu jų tikslu ar kitais tikslais, išskyrus energijos iš atliekų naudojimą;
16. „Energijos iš atliekų naudojimas“ – degių atliekų naudojimas siekiant generuoti energiją, jas tiesiogiai deginant vienas ar su kitomis atliekomis, bet naudojant šilumą;
17. „Atliekų naudojimas“ – taikytinos operacijos, numatytos 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/12/EB dėl atliekų ⁽¹⁾ II B priede;
18. „Atliekos“ – medžiaga ar daiktas pagal Direktyvos 2006/12/EB I priede nurodytas kategorijas, kurių turėtojas išmeta kaip nereikalingą, ketina arba turi išmesti;
19. „Pavojingos atliekos“ – atliekos, nurodytos 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ⁽²⁾ 1 straipsnio 4 dalyje;
20. „Ekologinis profilis“ – sąnaudų ir išeigos (pvz., medžiagų, emisijų ir atliekų), susijusių su gaminiu per jo būvio ciklą, turinčių pastebimą poveikį aplinkai ir išreikštų fizikiniais kiekiais, kuriuos galima išmatuoti, aprašas pagal įgyvendinimo priemonę, taikomą gaminiui;

⁽¹⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 9.

⁽²⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 20.

21. Gaminio „aplinkosauginis veiksmingumas“ – gamintojo vykdyto gaminio aplinkosaugos aspektų valdymo rezultatas, užfiksuotas jo techninėje dokumentacijoje;
22. „Aplinkosauginio veiksmingumo gerinimas“ – gaminio aplinkosauginio veiksmingumo didinimo iš vienos gaminio kartos į kitą procesas, tačiau nebūtinai vienu metu visais gaminio aplinkosaugos aspektais;
23. „Ekologinis projektavimas“ – aplinkosaugos aspektų integravimas į gaminio projektą siekiant pagerinti gaminio aplinkosauginį veiksmingumą per visą gaminio būvio ciklą;
24. „Ekologinio projektavimo reikalavimas“ – su gaminiu ar jo projektavimu susijęs reikalavimas, kuriuo siekiama pagerinti gaminio aplinkosauginį veiksmingumą arba informacijos apie gaminio ekologinius aspektus teikimo reikalavimą;
25. „Bendrasis ekologinio projektavimo reikalavimas“ – ekologinio projektavimo reikalavimas, grindžiamas gaminio ekologiniu profiliu ir nenustatantis ribinių verčių atskiriems aplinkosauginiams profiliams;
26. „Specialus ekologinio projektavimo reikalavimas“ – kiekybinis ir išmatuojamas ekologinio projektavimo reikalavimas, susijęs su atskiru aplinkosauginiu gaminio aspektu, pavyzdžiui, energijos vartojimu naudojimo metu, apskaičiuotu duotam produkcijos vienetui;
27. „Darnusis standartas“ – techninė specifikacija, patvirtinta pripažintos standartų įstaigos, turinčios Komisijos įgaliojimą pagal 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/34/EB, nustatančią informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką⁽¹⁾, siekiant nustatyti Europos reikalavimą, kurio vykdymas nėra privalomas.

3 straipsnis

Pateikimas į rinką ir (arba) pradėjimas naudoti

1. Valstybės narės imasi visų reikalingų priemonių siekdamas užtikrinti, kad gaminiai, kuriems taikomos įgyvendinimo priemonės, būtų pateikiami į rinką ir (arba) pradedami naudoti tik tada, kai atitinka tas priemones ir yra pažymėti CE ženklu, kaip nurodyta 5 straipsnyje.
2. Valstybės narės paskiria už rinkos priežiūrą atsakingas valdžios institucijas. Jos pasirūpina, kad tokios institucijos turėtų pakankamus įgaliojimus imtis reikiamų priemonių, kurios joms patikimos pagal šią direktyvą, ir jais naudotųsi. Valstybės narės

apibrėžia funkcijas, įgaliojimus ir organizacines priemones kompetentingoms valdžios institucijoms, kurios turi teisę:

- organizuoti reikalingus gaminių atitikties patikrinimus reikiamu mastu ir įpareigoti gamintoją arba jo įgaliotą atstovą atsiimti iš rinkos reikalavimų neatitinkančius gaminius, kaip nustatyta 7 straipsnyje;
- reikalauti, kad atitinkamos šalys pateiktų visą reikiamą informaciją, kaip nustatyta įgyvendinimo priemonėse;
- imti gaminių pavyzdžius, kad būtų atlikti atitikties patikrinimai.

3. Valstybės narės nuolatos informuoja Komisiją apie rinkos priežiūros rezultatus ir, jeigu tikslinga, tokią informaciją Komisija perduoda kitoms valstybėms narėms.

4. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojai ir kitos suinteresuotosios šalys turėtų galimybę pateikti kompetentingoms valdžios institucijoms savo komentarus dėl gaminio atitikties.

4 straipsnis

Importuotojo atsakomybė

Jei gamintojas nėra įsisteigęs Bendrijoje ir jei nėra įgalioto atstovo, importuotojas turi šias pareigas:

- užtikrinti, kad į rinką pateiktas ir (arba) pradėtas naudoti gaminys atitiktų šią direktyvą ir taikytiną įgyvendinimo priemonę; ir
- turėti ir parengti prieigai EB atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus.

5 straipsnis

Žymėjimas ir EB atitikties deklaracija

1. Prieš pateikiant į rinką ir (arba) pradėdant naudoti gaminį, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, ant jo tvirtinamas CE ženklas ir pateikiama EB atitikties deklaracija, kuriais gamintojas ar jo įgaliotas atstovas užtikrina ir deklaruoja, kad gaminys atitinka visas taikytinos įgyvendinimo priemonės atitinkamas nuostatas.

2. CE ženklas susideda iš pirmųjų raidžių „CE“, kaip parodyta III priede.

3. EB atitikties deklaracija turi VI priede apibūdintus elementus ir nuorodą į atitinkamą įgyvendinimo priemonę.

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37.

4. Draudžiama ant gaminio tvirtinti ženklus, kurie galėtų klaidinti naudotojus panašia į CE ženklą reikšme ar forma.

5. Valstybės narės gali reikalauti, kad pagal I priedo 2 dalį teiktina informacija būtų pateikta jų oficialia (-iomis) kalba (-omis), kai gaminys pasiekia galutinį naudotoją.

Valstybės narės taip pat leidžia šią informaciją pateikti viena ar keliomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis. Taikydamos pirmą pastraipą, valstybės narės visų pirma atsižvelgia į:

- a) tai, ar informacija gali būti pateikta suderintais simboliais ar pripažintais kodais arba kitomis priemonėmis; ir
- b) numatomą gaminio naudotojo tipą ir teiktinos informacijos pobūdį.

6 straipsnis

Laisvas judėjimas

1. Valstybės narės savo teritorijose nedraudžia, neriboja ir netrukdo pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti gaminį, kuris atitinka visas taikytinos įgyvendinimo priemonės atitinkamas nuostatas ir yra pažymėtas CE ženklu, kaip nurodyta 5 straipsnyje, remdamosi ekologinio projektavimo reikalavimais, susijusiais su tais I priedo 1 dalyje nurodytais ekologinio projektavimo kriterijais, kuriuos apima taikytina įgyvendinimo priemonė.

2. Valstybės narės savo teritorijose nedraudžia, neriboja ir netrukdo pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti gaminį, pažymėtą CE ženklu, kaip nurodyta 5 straipsnyje, remdamosi ekologinio projektavimo reikalavimais, susijusiais su tais I priedo 1 dalyje nurodytais ekologinio projektavimo kriterijais, kuriuos apimanti taikytina įgyvendinimo priemonė nurodo, kad ekologinio projektavimo reikalavimas nėra būtinas.

3. Valstybės narės netrukdo rodyti gaminių, neatitinkančių taikytinos įgyvendinimo priemonės nuostatų, pvz., prekybos mugėse, parodose ir demonstravimo renginiuose, jeigu yra aiškiai nurodyta, kad šie gaminiai nebus pateikiami į rinką ir (arba) pradėti naudoti, kol neatitiks nuostatų.

7 straipsnis

Apsaugos sąlyga

1. Jeigu valstybė narė išsiaiškina, kad pažymėtas CE ženklu, kaip nurodyta 5 straipsnyje, ir pagal paskirtį naudojamas gaminys neatitinka atitinkamų taikytinos įgyvendinimo prie-

monės nuostatų, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas įpareigojami pateikti gaminį, atitinkantį taikytinos įgyvendinimo priemonės nuostatas ir (arba) CE ženklavimo reikalavimus, ir nutraukti pažeidimą valstybės narės nustatytais sąlygomis.

Jei yra pakankamai įrodymų, kad gaminys galėtų neatitikti nuostatų, valstybė narė imasi būtinų priemonių, kurios, priklausomai nuo neatitikimo laipsnio, netgi gali reikšti draudimą pateikti gaminį į rinką tol, kol bus nustatytas atitikimas.

Jeigu neatitikimas tęsiasi, valstybė narė priima sprendimą apriboti ar uždrausti pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti atitinkamą gaminį, arba užtikrina jo pašalinimą iš rinkos.

Uždraudimo ar pašalinimo iš rinkos atvejais, apie tai nedelsiant informuojama Komisija ir kitos valstybės narės.

2. Sprendime, kuriuo valstybė narė pagal šią direktyvą riboja ar uždraudžia gaminį pateikti į rinką ir (arba) pradėti jį naudoti, nurodoma, kokiais pagrindais jis grindžiamas.

Apie tokį sprendimą nedelsiant pranešama suinteresuotajai šaliai, kartu ją informuojant apie galimas teises priemones pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir apie tokioms priemonėms taikomus terminus.

3. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie sprendimą, priimtą pagal 1 dalį, nurodydama tokio sprendimo priežastis ir visų pirma, ar neatitiktį nulėmė:

- a) taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimų nesilaikymas;
- b) neteisingas 10 straipsnio 2 dalyje nurodytų darnųjų standartų taikymas;
- c) 10 straipsnio 2 dalyje nurodytų darnųjų standartų trūkumai.

4. Komisija nedelsdama pradeda konsultacijas su susijusiomis šalimis ir gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus, kad gautų techninį patarimą.

Po tų konsultacijų Komisija nedelsdama apie savo poziciją informuoja valstybę narę, kuri priėmė sprendimą, ir kitas valstybes nares.

Jeigu Komisija mano, kad sprendimas yra nepagrįstas, ji nedelsdama apie tai praneša valstybei narei.

5. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sprendimas motyvuojamas darnųjų standartų trūkumais, Komisija nedelsdama pradeda 10 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytą procedūrą. Komisija tuo pačiu metu informuoja 19 straipsnio 1 dalyje nurodytą komitetą.

6. Jeigu pateisinama, valstybės narės ir Komisija imasi reikiamų priemonių per tą procedūrą pateiktos informacijos konfidencialumui užtikrinti.

7. Valstybių narių pagal šį straipsnį priimti sprendimai skelbiami skaidriai būdu.

8. Komisijos nuomonė apie tuos sprendimus skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

8 straipsnis

Atitikties įvertinimas

1. Prieš pateikdamas gaminį, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, į rinką ir (arba) pradėdamas tokį gaminį naudoti, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas užtikrina, kad gaminio atitiktis būtų įvertinta pagal visus atitinkamus taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimus.

2. Atitikties įvertinimo tvarką nustato įgyvendinimo priemonės ir ta tvarka turi sudaryti galimybę gamintojams rinktis tarp šios direktyvos IV priede nustatytos projektavimo vidaus kontrolės ir šios direktyvos V priede nustatytos valdymo sistemos. Jei pakankamai pagrįsta ir proporcinga rizikai, atitikties įvertinimo tvarka detaliau išdėstoma atitinkamuose moduluose, kaip aprašyta Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priede.

Jei valstybė narė turi rimtų abejonų apie galimą gaminio neatitiktį, ta valstybė narė kuo greičiau paskelbia pagrįstą gaminio atitikties įvertinimą, kurį gali atlikti kompetentinga įstaiga siekiant, kad būtų galima, jei tinkama, laiku imtis reikalingų korekcinio veiksmų.

Jeigu gaminį, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, projektuoja pagal 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS)⁽¹⁾ registruota organizacija ir ta registracija apima projektavimo funkciją, tos organizacijos valdymo sistema laikoma atitinkančia šios direktyvos V priedo reikalavimus.

⁽¹⁾ OL L 114, 2001 4 24, p. 1.

Jeigu gaminį, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, projektuoja organizacija, turinti gaminio projektavimo funkciją apimančią valdymo sistemą, įdiegtą laikantis darnųjų standartų, kurių nuorodų numeriai buvo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, ta valdymo sistema laikoma atitinkančia atitinkamus V priedo reikalavimus.

3. Pateikęs į rinką gaminį, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, ir (arba) pradėjęs jį naudoti, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas saugo svarbius dokumentus, susijusius su atliktu atitikties įvertinimu ir išduotomis atitikties deklaracijomis taip, kad ją valstybės narės galėtų patikrinti per 10 metų nuo paskutinio gaminio pagaminimo.

Svarbūs dokumentai parengiami prieigai per 10 dienų nuo valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos prašymo gavimo dienos.

4. Dokumentai, susiję su atitikties įvertinimu ir EB atitikties deklaracija, kaip nurodyta 5 straipsnyje, parengiami viena iš oficialių Europos Sąjungos institucijų kalbų.

9 straipsnis

Atitikties prezumpcija

1. Valstybės narės laiko, kad CE ženklų pažymėtas, kaip nurodyta 5 straipsnyje, gaminys atitinka atitinkamus taikytinos įgyvendinimo priemonės nuostatas.

2. Valstybės narės laiko, kad gaminys, kuriam buvo pritaikyti darnieji standartai, kurių nuorodų numeriai buvo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės, susijusios su tokiais standartais, atitinkamus reikalavimus.

3. Gaminiai, gavę Bendrijos ekologinį ženklą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1980/2000, laikomi atitinkančiais taikytinos įgyvendinimo priemonės ekologinio projektavimo reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus atitinka ekologinis ženklas.

4. Pagal šios direktyvos atitikties prezumpcijos sampratą, Komisija, veikdama pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą, gali nuspręsti, kad ir kiti ekologiniai ženklai tenkina tapačias Bendrijos ekologiniam ženklui sąlygas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1980/2000. Laikoma, kad tokius kitus ekologinius ženklus gavusieji gaminiai atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės ekologinio projektavimo reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus atitinka tas ekologinis ženklas.

10 straipsnis

Darnieji standartai

1. Valstybės narės užtikrina, kiek įmanoma, kad būtų imamasi atitinkamų priemonių, kurios suinteresuotoms šalims nacionaliniu lygmeniu leistų gauti konsultacijų rengiant darniuosius standartus ir vykdamas jų stebėseną.

2. Jeigu valstybė narė arba Komisija mano, kad darnieji standartai, kuriuos taikant tikimasi tenkinti taikytinos įgyvendinimo priemonės konkrečias nuostatas, nevisiškai tenkina tas nuostatas, atitinkama valstybė narė arba Komisija apie tai informuoja nuolatinį komitetą, įsteigtą pagal Direktyvos 98/34/EB 5 straipsnį, kartu nurodydama priežastis. komitetas pateikia nuomonę skubos tvarka.

3. Atsižvelgdama į komiteto nuomonę, Komisija sprendžia skelbti, neskelbti, skelbti su apribojimais, palikti ar pašalinti nuorodas į atitinkamus darniuosius standartus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Komisija informuoja susijusią Europos standartizacijos įstaigą ir, prireikus, skiria naują įpareigojimą, kad būtų peržiūrėti atitinkami darnieji standartai.

11 straipsnis

Reikalavimai sudedamosioms dalims ir mazgams

Įgyvendinimo priemonės gali reikalauti, kad pateikdamas į rinką sudedamąsias dalis ir mazgus ir (arba) pradėdamas juos naudoti, gamintojas ar jo įgaliotas atstovas pateiktų gaminio, kuriam taikomos įgyvendinimo priemonės, gamintojui atitinkamą informaciją apie sudedamųjų dalių ar mazgų medžiagų sudėtį ir energijos, medžiagų ir (arba) išteklių sąnaudas.

12 straipsnis

Administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių skatinti už šios direktyvos įgyvendinimą atsakingas valdžios institucijas bendradarbiauti tarpusavyje ir teikti viena kitai ir Komisijai informaciją, kad padėtų veikti šiai direktyvai, visų pirma padėti įgyvendinti 7 straipsnį.

Administraciniam bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija reikia kuo plačiau naudotis elektroninėmis ryšio priemonėmis ir tai gali būti remiama atitinkamomis Bendrijos programomis.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie valdžios institucijas, atsakingas už šios direktyvos taikymą.

2. Keitimosi informacija tarp Komisijos ir valstybių narių tikslus pobūdis ir struktūra nustatomi pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

3. Komisija imasi atitinkamų priemonių, kad skatintų šiame straipsnyje nurodytą bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir prisidėtų prie jo.

13 straipsnis

Mažosios ir vidutinės įmonės

1. Programų, kurios galėtų būti naudingos mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) bei labai mažoms įmonėms, srityje Komisija atsižvelgia į iniciatyvas, padedančias MVĮ ir labai mažoms įmonėms integruoti aplinkosaugos aspektus, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, projektuojant savo gaminius.

2. Prie įgyvendinimo priemonių gali būti pridedamos MVĮ, veikiančių gaminių sektoriuje, kuriam daroma įtaka, ypatumus apimančios gairės. Jei reikia, Komisija, atsižvelgdama į 1 dalies nuostatas, gali ruošti kitą specializuotą medžiagą, kuri padėtų MVĮ taikyti šią direktyvą.

3. Valstybės narės užtikrina, visų pirma stiprindamos paramos tinklus ir struktūras, kad MVĮ ir labai mažos įmonės būtų skatinamos jau projektuodamos gaminių taikyti aplinkos apsaugos atžvilgiu racionalų požiūrį ir prisitaikyti prie būsimų Europos teisės aktų.

14 straipsnis

Informacija vartotojui

Laikydami taikomos įgyvendinimo priemonės gamintojai, jiems priimtina forma, užtikrina, kad gaminių vartotojams būtų pateikiama:

a) būtina informacija apie tai, kokį vaidmenį jie gali atlikti tvariai naudojant gaminį; ir

b) kai to reikalauja įgyvendinimo priemonės, gaminio ekologinis profilis ir ekologinio projektavimo privalumai.

15 straipsnis

Igyvendinimo priemonės

1. Jei gaminys atitinka šio straipsnio 2 dalyje išvardytus kriterijus, jam taikoma įgyvendinimo priemonė arba savireguliacijos priemonė pagal šio straipsnio 3 dalies b punktą. Tokios įgyvendinimo priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 19 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

2. 1 dalyje nurodyti kriterijai yra šie:

a) gaminių pardavimų ir prekybos Bendrijoje apimtis, remiantis naujausiais prieinamais skaičiais, yra didelė ir gerokai viršija 200 000 vienetų per metus;

b) atsižvelgiant į pateikiamus į rinką ir (arba) pradedamus naudoti kiekius, gaminys turi svarbų poveikį aplinkai Bendrijoje, kaip numatyta Bendrijos strateginiuose prioritetuose, kaip nustatyta Sprendime Nr. 1600/2002/EB; ir

c) gaminys turi pastebimą poveikio aplinkai gerinimo potencialą, kuris nereikalauja pernelyg didelių išlaidų, visų pirma atsižvelgiant į:

i) kitų svarbių Bendrijos teisės aktų nebuvimą arba rinkos jėgų nepajėgumą tinkamai spręsti problemą; ir

ii) didelius rinkoje esančių gaminių su vienu funkciniu naudingumu aplinkosauginio veiksmingumo skirtumai.

3. Rengdama įgyvendinimo priemonės projektą, Komisija atsižvelgia į visas 19 straipsnio 1 dalyje nurodyto Komiteto pareikštas nuomones, ir taip pat į:

a) Bendrijos aplinkosaugos prioritetus, pavyzdžiui, nustatytus Sprendime Nr. 1600/2002/EB arba Komisijos parengtoje Europos klimato kaitos programoje (ECCP); ir

b) atitinkamus Bendrijos teisės aktus ir savireguliaciją, pavyzdžiui, savanoriškus susitarimus, kurie, juos įvertinus pagal 17 straipsnį, turėtų greičiau ar pigiau pasiekti politikos tikslus nei privalomi reikalavimai.

4. Rengdama įgyvendinimo priemonės projektą, Komisija:

a) atsižvelgia į gaminių būvio ciklą ir į visus svarbius jo aplinkosaugos aspektus, *inter alia*, energijos vartojimo efektyvumą.

Aplinkosaugos aspektų analizės išsamumas ir jų gerinimo pagrįstumas yra proporcingi jų svarbai. Ekologinio projektavimo reikalavimų, susijusių su svarbiais gaminių aplinkosaugos aspektais, priėmimo neturi pernelyg uždelsti neišskumai dėl kitų aspektų;

b) atlieka įvertinimą, kuriame įvertina poveikį aplinkai, vartotojams ir gamintojams, įskaitant MVĮ, dėl konkurencingumo, įskaitant rinkas už Bendrijos ribų, novatoriškumo, rinkos prieinamumo ir sąnaudų bei naudos;

c) atsižvelgia į galiojančius nacionalinės aplinkosaugos teisės aktus, kuriuos valstybės narės laiko svarbiais;

d) tinkamai konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais;

e) rengia įgyvendinimo priemonės projekto aiškinamąjį memorandumą, kuris grindžiamas b punkte nurodytu įvertinimu; ir

f) nustato įgyvendinimo datą (-as), tarpniais suskirstytą arba pereinamąją priemonę arba periodus, atsižvelgdama visų pirma į galimą poveikį MVĮ arba atskiroms produktų grupėms, ypač kurias gamina MVĮ.

5. Įgyvendinimo priemonės atitinka visus šiuos kriterijus:

a) nekelia pastebimo neigiamo poveikio gaminių funkcionalumui naudotojo požiūriu;

b) nedaro žalos sveikatai, saugumui ir aplinkai;

c) nekelia pastebimo neigiamo poveikio vartotojams, visų pirma gaminių prieinamumui pagal kainą ir gaminių būvio ciklo išlaidoms;

d) nekelia pastebimo neigiamo poveikio pramonės konkurencingumui;

e) iš esmės, ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymas nereiškia, kad gamintojas bus verčiamas naudoti patentuotą technologiją; ir

f) nesukelia gamintojams pernelyg didelės administracinės naštos.

6. Įgyvendinimo priemonės nustato ekologinio projektavimo reikalavimus pagal I priedą ir (arba) II priedą.

Specialieji ekologinio projektavimo reikalavimai taikomi parinktiems aplinkosaugos aspektams, turintiems pastebimą poveikį aplinkai.

Įgyvendinimo priemonės taip pat gali numatyti, jog ekologinio projektavimo reikalavimas nebūtinai konkretiems ekologinio projektavimo kriterijams iš tų, kurie nurodyti I priedo 1 dalyje.

7. Reikalavimai formuluojami taip, kad rinkos priežiūros institucijos galėtų patikrinti gaminio atitiktį įgyvendinimo priemonės reikalavimams. Įgyvendinimo priemonė nurodo, ar patikra gali būti atlikta tiesiogiai su pačiu gaminiu, ar pagal techninius dokumentus.

8. Įgyvendinimo priemonės apima VII priede išvardytus elementus.

9. Studijos ir analizės dokumentai, kuriuos Komisija naudoja įgyvendinimo priemonėms parengti, turėtų būti viešai prieinami, visų pirma atkreipiant dėmesį į tai, kad jie būtų lengvai prieinami ir naudojami suinteresuotų MVĮ.

10. Kai tinkama, įgyvendinimo priemonė, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimus, apima nuostatas dėl įvairių aplinkos apsaugos aspektų derinimo. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 19 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

16 straipsnis

Darbo planas

1. Laikydamosi 15 straipsnyje nustatytų kriterijų ir pasikonsultavusi su 18 straipsnyje nurodytu Konsultacijų forumu, Komisija ne vėliau kaip 2011 m. spalio 21 d. sudaro darbo planą, kuris yra viešai prieinamas.

Darbo plane trejiems ateinantiems metams pateikiamas pirminis sąrašas gaminių grupių, kurios laikomos prioritetinėms priimančioms įgyvendinimo priemones.

Komisija, pasikonsultavusi su Konsultacijų forumu, darbo planą reguliariai iš dalies keičia.

2. Tačiau pereinamuoju laikotarpiu, prieš sudarydama pirmą šio straipsnio 1 dalyje nurodytą darbo planą ir laikydamosi 15 straipsnyje nustatytų kriterijų bei pasikonsultavusi su Konsultacijų forumu, Komisija, prireikus, iš anksto priima:

a) įgyvendinimo priemonės, pradėdama nuo tų gaminių, kuriuos ECCP išskyrė kaip turinčius didelį rentabilų šiltnamio

efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo potencialą, pavyzdžiui, šildymo ir vandens šildymo įranga, elektros variklių sistemos, buitės ir paslaugų sektoriaus apšvietimo įrenginiai, buitės prietaisai, buitės ir paslaugų sektoriaus biurų įranga, vartotojų elektroninės ir ŠVOK (šildymo, ventiliavimo, oro kondicionavimo) sistemos; ir

b) atskirą įgyvendinimo priemonę, kuria mažinamos tam tikros gaminių grupės budėjimo režimo energijos sąnaudos.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, tvirtinamos pagal 19 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

17 straipsnis

Savireguliacija

Savanoriški susitarimai arba kitos savireguliacijos priemonės, pateiktos kaip alternatyva šioje Direktyvoje numatytiems įgyvendinimo priemonėms, įvertinamos remiantis bent VIII priedu.

18 straipsnis

Konsultacijų forumas

Komisija, vykdydama savo veiklą, dėl kiekvienos įgyvendinimo priemonės užtikrina subalansuotą valstybių narių atstovų ir visų su atitinkamu gaminiu arba gaminių grupe susijusių suinteresuotų šalių, pavyzdžiui, pramonės srities, įskaitant ir MVĮ bei amatams priskirtinas pramonės sritis, profesinių sąjungų, prekybininkų, mažmeninių prekyautojų, importuotojų, aplinkosaugos grupių ir vartotojų organizacijų, dalyvavimą. Šios šalys visų pirma padeda apibrėžti ir peržiūrėti įgyvendinimo priemones, tirti nustatytų rinkos priežiūros priemonių veiksmingumą ir įvertinti savanoriškus susitarimus bei kitas savireguliacijos priemones. Šios šalys posėdžiauja Konsultacijų forume. Forumo darbo tvarkos taisyklės nustato Komisija.

19 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas.

2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra 3 mėnesiai.

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

20 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles, taikomas pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal šią direktyvą, ir imasi visų priemonių, kurios reikalingos siekiant užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, atsižvelgiant į neatitikimo laipsnį ir į Bendrijos rinką pateiktų nuostatų neatitinkančių gaminių skaičių. Valstybės narės praneša Komisijai apie šias nuostatas ne vėliau kaip 2010 m. lapkričio 20 d. ir nedelsdamos praneša jai apie bet kokį vėlesnį su jomis susijusį pakeitimą.

21 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip 2012 m. Komisija peržiūri šios direktyvos ir jos įgyvendinimo priemonių veiksmingumą, įskaitant, *inter alia*,

- a) svarbių aplinkosaugos parametrų (pvz., išteklių naudojimo efektyvumo) nustatymo ir įtraukimo metodiką, atsižvelgiant į visą gaminių būvio ciklą;
- b) ribinius įgyvendinimo priemonių dydžius;
- c) rinkos priežiūros mechanizmus; ir
- d) kiekvieną susijusį skatinamą savireguliacijos atvejį.

Atlikusi šią peržiūrą ir visų pirma atsižvelgdama į patirtį, susijusią su išplėsta šios direktyvos taikymo sritimi, Komisija, pasikonsultavusi su 18 straipsnyje nurodytu Konsultacijų forumu, konkrečiai įvertina direktyvos taikymo srities išplėtimo įtraukiant su energija nesusijusius gaminius tinkamumą, siekiant užtikrinti, kad būtų labai sumažintas gaminių poveikis aplinkai viso tokių gaminių būvio ciklo metu, ir, jeigu tikslinga, pateikia pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai dėl šios direktyvos pakeitimo.

22 straipsnis

Konfidencialumas

11 straipsnyje ir I priedo 2 dalyje nurodyti reikalavimai dėl informacijos teikimo, kai ją teikia gamintojas ir (arba) jo įgaliotas atstovas, turi būti proporcingi ir turi atsižvelgti į teisėtą komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

23 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini 1–9, 11, 14, 15 ir 20 straipsniams ir I–V,

VII bei VIII priedams įgyvendinti ne vėliau kaip 2010 m. lapkričio 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jose taip pat pateikiamas pareiškimas, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose esančios nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Tokios nuorodos darymo tvarką ir to pareiškimo formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2005/32/EB su pakeitimais, padarytais IX priedo A dalyje nurodyta direktyva, panaikinama nedarant poveikio valstybių narių išsipareigojimams, susijusiems su IX priedo B dalyje nustatytais direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal X priede pateiktą atitikties lentelę.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

26 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. spalio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkė

C. MALMSTRÖM

I PRIEDAS

Bendrijų ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo metodas

(nurodytas 15 straipsnio 6 dalyje)

Bendrijų ekologinio projektavimo reikalavimų tikslas yra gerinti gaminių aplinkosauginį veiksmingumą svarbiais aplinkosaugos aspektais, bet nenustatant ribinių verčių. Šiame priede nurodytas metodas turi būti taikomas tais atvejais, kai yra netikslinga nustatyti tiriamos gaminių grupės ribines vertes. Komisija, rengdama įgyvendinimo priemonės projektą, kuris turi būti pateiktas 19 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui, turi nustatyti svarbius aplinkosaugos aspektus, kurie sukonkretinami įgyvendinimo priemonėje.

Komisija, rengdama įgyvendinimo priemones, nustatančias bendruosius ekologinio projektavimo reikalavimus pagal 15 straipsnį, turi nustatyti gaminiui, kuriam taikoma įgyvendinimo priemonė, taikytinus ekologinio projektavimo kriterijus iš tų, kurie išvardyti 1 dalyje, reikalavimus dėl informacijos teikimo iš tų, kurie išvardyti 2 dalyje, ir reikalavimus gamintojui, išvardytus 3 dalyje.

1 dalis. Gaminių ekologinio projektavimo kriterijai

1.1. Tiek, kiek jie susiję su gaminio projektavimu, svarbūs aplinkosaugos aspektai turi būti nustatomi atsižvelgiant į šias gaminio būvio ciklo fazes:

- a) žaliavų parinkimą ir naudojimą;
- b) gamybą;
- c) pakavimą, transportavimą ir skirstymą;
- d) įrengimą ir eksploataciją;
- e) naudojimą; ir
- f) būvio pabaigą, reiškiančią būseną, kurioje atsiduria gaminys, pasiekęs savo pirmo naudojimo iki galutinio pašalinimo pabaigą.

1.2. Kiekvienai fazei, jeigu tinka, turi būti įvertinami šie aplinkosaugos aspektai:

- a) numatomos medžiagų, energijos ir kitų išteklių, pavyzdžiui, gėlo vandens, sąnaudos;
- b) numatomos emisijos į orą, vandenį arba žemę;
- c) numanoma tarša per fizikinius reiškinius, pavyzdžiui, triukšmą, vibraciją, spinduliavimą, elektromagnetinius laukus;
- d) tikėtinas atliekinių medžiagų susidarymas; ir
- e) galimybės pakartotinai naudoti, perdirbti ir iš atliekų pagaminti medžiagas ir (arba) energiją, atsižvelgiant į Direktyvą 2002/96/EB.

1.3. Vertinant aplinkos aplinkosaugos aspektų, nurodytų 1.2 punkte, gerinimo potencialą, visų pirma, atitinkamai turi būti naudojami šie kriterijai, kurie, jeigu reikia, papildomi kitais kriterijais:

- a) gaminio svoris ir tūris;
- b) perdirbtų medžiagų naudojimas;
- c) energijos, vandens ir kitų išteklių sąnaudos per būvio ciklą;

- d) medžiagų, laikomų pavojingomis sveikatai ir (arba) aplinkai pagal 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvą 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklavinimą etiketėmis, suderinimo ⁽¹⁾, taip pat atsižvelgiant į teisės aktus dėl specifinių medžiagų pardavimo ir naudojimo, pavyzdžiui, 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyvą 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo ⁽²⁾ ar Direktyvą 2002/95/EB, naudojimas;
- e) vartojimo reikmenų, kurių reikia tinkamam naudojimui ir eksploatacijai, kiekis ir pobūdis;
- f) patogumas pakartotinai naudoti ir perdirbti, išreiškiamas naudojamų medžiagų ir sudedamųjų dalių skaičiumi, standartinių sudedamųjų dalių naudojimu, išardymo trukme, išardymui naudojamų įrankių sudėtingumu, sudedamųjų dalių ir medžiagų kodavimo standartų naudojimu siekiant nustatyti pakartotinai naudoti ir perdirbti tinkamas sudedamąsias dalis ir medžiagas (įskaitant plastikinių dalių žymėjimą pagal ISO standartus), lengvai perdirbamų medžiagų naudojimu, lengvai prieinamomis vertingomis ir kitomis perdirbti tinkamomis sudedamosiomis dalimis ir medžiagomis, lengvai prieinamomis sudedamosiomis dalimis ir medžiagomis, turinčiomis pavojingų medžiagų;
- g) naudotų sudedamųjų dalių įkomponavimas;
- h) techninių sprendimų, trukdančių pakartotinai naudoti ir perdirbti sudedamąsias dalis ir visą prietaisą, vengimas;
- i) būvio trukmės pailginimas, išreiškiamas trumpiausia garantuota būvio trukme, trumpiausiu atsarginių dalių įsigijimo laiku, moduliškumu, patobulinimo galimybe, taisymo galimybe;
- j) atliekų ir pavojingų atliekų susidarymo kiekiai;
- k) emisijos į orą (šiltnamio efektą sukeliančių dujų, rūgštinančių medžiagų, lakiųjų organinių junginių, ozono sluoksnį ardančių medžiagų, išliekančių organinių teršalų, sunkiųjų metalų, smulkių kietųjų dalelių ir suspenduotų kietųjų dalelių), nepažeidžiant 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/68/EB, derinančios valstybių narių įstatymus dėl priemonių, mažinančių vidaus degimo variklių, įrengiamų ne kelių mobiliosiose mašinos, dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kiekį ⁽³⁾;
- l) emisijos į vandenį (sunkieji metalai, žalingą poveikį deguonies balansui turinčios medžiagos, išliekantys organiniai teršalai); ir
- m) emisijos į žemę (pirmiausia, pavojingų medžiagų nuotėkiai ir išsiliejimai gaminių naudojimo fazėje ir dirvožemio išplovimo galimybe po šių medžiagų kaip atliekų pašalinimo).

2 dalis. Informacijos teikimo reikalavimai

Igyvendinimo priemonėse iš gamintojo gali būti reikalaujama teikti informaciją, galinčią turėti įtakos gaminio priežiūrai, naudojimui ar perdirbimui, kai tai darys kitos nei gamintojas šalys. Ši informacija gali apimti, jei tikslinga:

- a) informaciją iš projektuotojo apie gamybos procesą;
- b) informaciją vartotojams apie gaminio svarbias aplinkosaugines charakteristikas ir aplinkosauginį veiksmingumą, lydinčią į rinką pateikiamą gaminį, kad vartotojai galėtų palyginti gaminius pagal šiuos aspektus;
- c) informaciją vartotojams, kaip įrengti, naudoti ir prižiūrėti gaminį, kad būtų sumažintas jo poveikis aplinkai ir pasiekta optimali veikimo trukmė, taip pat kaip grąžinti gaminį pasibaigus jo veikimui ir, jeigu tinkama, informaciją apie atsarginių dalių įsigijimo laikotarpį ir apie galimybes gaminius patobulinti; ir
- d) informaciją perdirbimo pramonei apie išardymą, perdirbimą ar pašalinimą veikimo pabaigoje.

Jeigu įmanoma, informacija turėtų būti pateikiama ant paties gaminio.

Šioje informacijoje turi būti atsižvelgta į kitais Bendrijos teisės aktais, pavyzdžiui, Direktyva 2002/96/EB, nustatytus įpareigojimus.

⁽¹⁾ OL 196, 1967 8 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 262, 1976 9 27, p. 201.

⁽³⁾ OL L 59, 1998 2 27, p. 1.

3 dalis. Reikalavimai gamintojui

1. Aplinkosaugos aspektų, kuriuos įgyvendinimo priemonė laiko iš esmės paveikiamais per gaminio projektinį sprendimą, atžvilgiu, produktų gamintojai turi atlikti gaminio modelio įvertinimą per jo būvio ciklą, remiantis realistinėmis prielaidomis apie normalias sąlygas ir naudojimą pagal paskirtį. Kitų aplinkosaugos aspektų tyrimai gali būti atlikti savanoriškai.

Remdamiesi šiuo įvertinimu, gamintojai turi nustatyti gaminio ekologinį profilį. Profilio pagrindą turi sudaryti aplinkai reikšmingos gaminio charakteristikos ir jo sąnaudos ir (arba) išėiga per gaminio būvio ciklą, išreikštos fizikiniais kiekiais, kurie gali būti išmatuoti.

2. Gamintojai turi naudotis šiuo įvertinimu vertindami alternatyvius projektavimo sprendimus ir pasiektą gaminio aplinkosauginį veiksmingumą lyginant su etalonais.

Komisija etalonus turi nustatyti įgyvendinimo priemonėje, remdamasi informacija, surinkta rengiant priemonę.

Konkretus projektinis sprendimas turi būti parenkamas taip, kad, laikantis visų atitinkamų teisės aktų, būtų pasiektas protingas įvairių aplinkosaugos aspektų balansas, taip pat aplinkosaugos aspektų ir kitų svarbių veiksnių, pavyzdžiui, saugumo ir sveikatingumo, techninių funkcionalumo, kokybės ir veiksmingumo reikalavimų ir ekonominių aspektų, įskaitant gamybos išlaidas ir perkamumą, balansas.

II PRIEDAS

Specialiųjų ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo metodas

(nurodytas 15 straipsnio 6 dalyje)

Specialiųjų ekologinio projektavimo reikalavimų tikslas yra gerinti gaminio aplinkosauginį veiksmingumą pasirinktu aplinkosaugos aspektu. Tai gali būti reikalavimas sumažinti duotojo išteklių sąnaudas, pavyzdžiui, tokio išteklių sąnaudų ribos įvairiuose būvio ciklo tarpsniuose (pvz., vandens sąnaudų riba naudojimo fazėje arba į gaminį įeinančios konkrečios medžiagos kiekio riba arba reikalavimas dėl mažiausio perdirbtų medžiagų kiekio).

Komisija, rengdama įgyvendinimo priemones, nustatančias specialiuosius ekologinio projektavimo reikalavimus pagal 15 straipsnį, turi nustatyti, jeigu tikslinga, gaminiui, kuriam taikoma įgyvendinimo priemonė, taikytinus ekologinio projektavimo kriterijus iš nurodytų I priedo 1 dalyje ir turi nustatyti šių reikalavimų lygius pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą tokiu būdu:

1. Techninės, aplinkosauginės ir ekonominės analizės metu turi būti parenkama keletas nagrinėjamo gaminio reprezentatyvių modelių rinkai ir nustatomos techninės galimybės pagerinti gaminio aplinkosauginį veiksmingumą, neužmirštant tokių galimybių ekonominio gyvybingumo ir vengiant prarasti pastebimą dalį veiksmingumo ar naudingumo vartotojams.

Techninės, aplinkosaugos ir ekonominės analizės metu taip pat turi būti nustatomi geriausio pagal tuos pačius aplinkosaugos aspektus veiksmingumo gaminiai ir technologijos, esančios rinkoje.

Atliekant analizę ir nustatant reikalavimus reikėtų atsižvelgti į tarptautinėse rinkose esančių gaminių veiksmingumą ir kitų valstybių teisės aktuose numatytas normas.

Remiantis šia analize ir atsižvelgiant į ekonominę ir techninę galimumą, taip pat į patobulinimo potencialą, turi būti imamasi konkrečių priemonių, kad būtų minimalizuotas gaminio poveikis aplinkai.

Nagrinėjant energijos sąnaudas gaminio naudojimo metu, energijos vartojimo efektyvumo arba šių sąnaudų lygis turi būti nustatytas orientuojantis į gaminio reprezentatyvių modelių būvio ciklo išlaidų galutiniam naudotojams minimumą, atsižvelgiant į pasekmes kitiems aplinkosaugos aspektams. Būvio ciklo išlaidų analizės metodui naudojama reali diskonto norma, nustatyta pagal Europos centrinio banko teikiamus duomenis ir realistinę gaminio būvio trukmę; jos pagrindu imama pirkimo kainų svyravimų (kurią lema pramonės išlaidų svyravimai) ir veikimo išlaidų svyravimų suma, priklausanti nuo skirtingų techninio tobulinimo variantų lygio ir diskontuota per visą nagrinėjamo gaminio reprezentatyvių modelių būvio trukmę. Veikimo išlaidos pirmiausia apima energijos sąnaudas ir papildomas išlaidas kitiems ištekliams, pvz., vandeniui arba valymo priemonėms.

Siekiant patikrinti, ar yra žymių pokyčių ir ar bendros išvados yra tvirtos, turi būti atliekama jautrumo analizė pagal svarbius veiksnius (pvz., energijos ar kito išteklių kainą, išlaidas žaliavoms arba gamybos išlaidas, diskonto normas) ir, jeigu reikia, įskaičiuojamos ir išorinės aplinkos apsaugos išlaidos, įskaitant išvengtą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. Po to bus atitinkamai patikslintas reikalavimas.

Panaši metodika gali būti taikoma ir kitiems ištekliams kaip antai vandeniui.

2. Techninei, ekonominei ir aplinkosauginei analizei atlikti gali būti naudojama informacija, prieinama iš kitų Bendrijos veiklos krypčių.

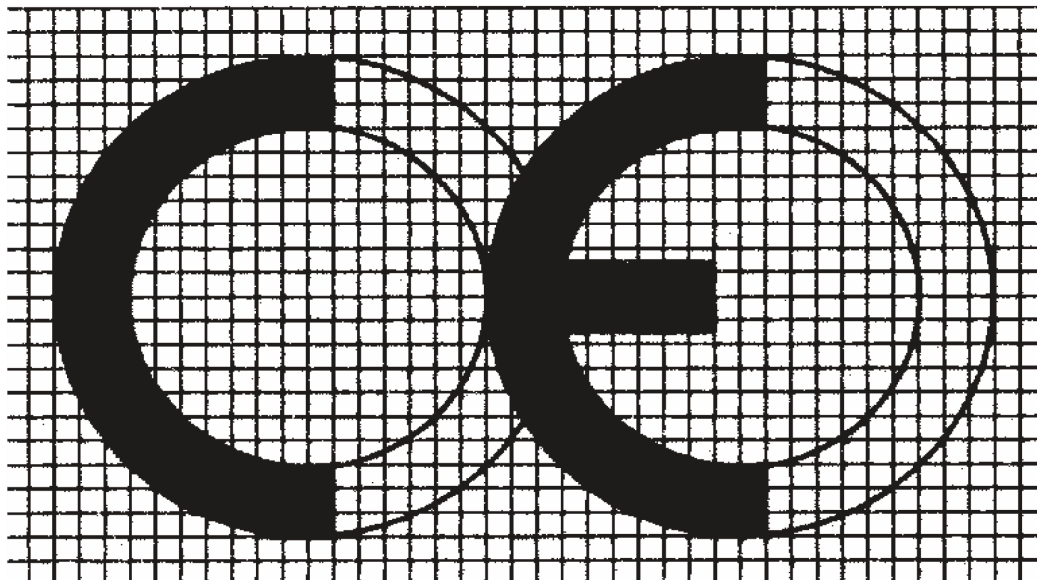
Tas pats pasakytina apie informaciją, prieinamą iš kitose pasaulio dalyse vykdomų programų, siekiant nustatyti specialiuosius ekologinio projektavimo reikalavimus gaminiams, kurie parduodami Europos Sąjungos ekonominiams partneriams.

3. Reikalavimo įsigaliojimo data turi būti nustatyta atsižvelgiant į gaminio perprojektavimo ciklą.

III PRIEDAS

Žymėjimas ženklų CE

(nurodyta 5 straipsnio 2 dalyje)

CE ženklas turi būti mažiausiai 5 mm aukščio. Mažinant arba didinant šį ženklą, turi būti išlaikytos pateiktame brėžinyje nurodytos proporcijos.

CE ženklas turi būti tvirtinamas ant gaminio. Jeigu to padaryti neįmanoma, jis turi būti tvirtinamas ant pakuotės ir lydimųjų dokumentų.

IV PRIEDAS

Projektavimo vidaus kontrolė

(nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje)

1. Šiame priede aprašoma tvarka, pagal kurią gamintojas arba jo įgaliotas atstovas, vykdamas 2 punkte nustatytus įpareigojimus, užtikrina ir deklaruoja, kad gaminys atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimus. EB atitikties deklaracijoje gali būti įrašytas daugiau nei vienas gaminys ir ją turi saugoti gamintojas.
 2. Gamintojas turi sudaryti techninės dokumentacijos rinkinį, leidžiantį įvertinti gaminio atitiktį taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimams.

Dokumentaciją turi sudaryti visų pirma:
 - a) bendras gaminio aprašas ir jo numatoma paskirtis;
 - b) gamintojo atliktų aplinkosauginio įvertinimo tyrimų rezultatai ir (arba) nuorodos į aplinkosauginio įvertinimo literatūrą arba atskirų atvejų nagrinėjimą, kuriais gamintojas naudojasi įvertindamas, dokumentuodamas ir kurdamas gaminio projektinius sprendimus;
 - c) ekologinis profilis, jeigu to reikalauja įgyvendinimo priemonė;
 - d) gaminio projektavimo specifikacijos elementai, susiję su gaminio ekologinio projektavimo aspektais;
 - e) 10 straipsnyje nurodytų atitinkamų standartų, kurie taikytini visi arba iš dalies, sąrašas, ir sprendimų, priimtų taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimams tenkinti, aprašą, jeigu 10 straipsnyje nurodyti standartai nebuvo taikomi arba jeigu tie standartai nevisiškai atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimus;
 - f) pagal I priedo 2 dalyje nustatytus reikalavimus teikiamos informacijos apie gaminio ekologinio projektavimo aspektus kopija; ir
 - g) matavimų, atliktų tenkinant ekologinio projektavimo reikalavimus, rezultatai, įskaitant ir detalesnę informaciją apie šių matavimų atitiktį ekologinio projektavimo reikalavimams, nustatytiems taikytinoje įgyvendinimo priemonėje.
 3. Gamintojas turi imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, jog gaminys gaminamas laikantis 2 dalyje nurodytų projektavimo specifikacijų ir jam taikytinos priemonės reikalavimų.
-

V PRIEDAS

Atitikties įvertinimo valdymo sistema

(nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje)

1. Šiame priede aprašoma tvarka, pagal kurią gamintojas, tenkinantis 2 punkte nurodytus įpareigojimus, užtikrina ir deklaruoja, kad gaminys atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimus. EB atitikties deklaracijoje gali būti įrašytas vienas ar daugiau gaminių ir jų turi saugoti gamintojas.
2. Gaminio atitikties įvertinimui gali būti naudojama valdymo sistema, jeigu gamintojas įgyvendina 3 punkte išdėstytus aplinkos apsaugos elementus.
3. Valdymo sistemos aplinkos apsaugos elementai
Šis punktas apibūdina valdymo sistemos elementus ir procedūras, kuriais gamintojas gali pademonstruoti, kad gaminys atitinka taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimus.
- 3.1. Gaminio aplinkosauginio veiksmingumo politika

Gamintojas turi gebėti pademonstruoti atitiktį taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimams. Gamintojas taip pat turi gebėti pateikti gaminio aplinkosauginio veiksmingumo tikslų ir rodiklių nustatymo ir peržiūros sistemą, kuri padėtų gerinti bendrą gaminio aplinkosauginį veiksmingumą.

Visos priemonės, kurių projektavimo ir gamybos metu imasi gamintojas, siekdamas pagerinti bendrą gaminio aplinkosauginį veiksmingumą ir sukurti jo ekologinį profilį, kai to reikalauja įgyvendinimo priemonė, turi būti dokumentuojamos sistemingai ir tvarkingai rašytinių procedūrų ir instrukcijų forma.

Šios procedūros ir instrukcijos turi turėti, visų pirma, pakankamus aprašus:

- a) sąrašo dokumentų, kuriuos reikia parengti, kad būtų galima pademonstruoti gaminio atitiktį, ir, jeigu reikia, padaryti juos prieinamais;
 - b) gaminio aplinkosauginio veiksmingumo tikslų ir rodiklių bei organizacinės struktūros, atsakomybės, valdymo ir lėšų paskirstymo įdiegimui bei palaikymui įgaliojimų;
 - c) tikrinimų ir bandymų, kurie atliktini po pagaminimo, kad būtų patikrintas gaminio veiksmingumas pagal aplinkosauginio veiksmingumo rodiklius;
 - d) reikiamos dokumentacijos tikrinimo ir atnaujinimo užtikrinimo procedūrų; ir
 - e) valdymo sistemos aplinkos apsaugos elementų įgyvendinimo ir efektyvumo tikrinimo metodo.
- 3.2. Planavimas
Gamintojas turi nustatyti ir palaikyti:
 - a) gaminio ekologinio profilio nustatymo procedūras;
 - b) gaminio aplinkosauginio veiksmingumo tikslus ir rodiklius, tinkamus technologijų parinkimo variantams nagrinėti, atsižvelgiant į techninius ir ekonominius reikalavimus; ir
 - c) šių tikslų įgyvendinimo programą.
 - 3.3. Įgyvendinimas ir dokumentavimas

3.3.1. Dokumentacija apie valdymo sistemą visų pirma turi atitikti:

- a) atsakomybė ir valdžios institucijos turi būti apibrėžtos ir dokumentuojamos, kad būtų užtikrintas gaminio aplinkosauginis veiksmingumas ir pranešimų apie jo veikimą teikimas peržiūros ir tobulinimo tikslais;
- b) turi būti parengti dokumentai, parodantys, kokie projekto valdymo ir tikrinimo metodai buvo pritaikyti ir kokie procesai bei sisteminės priemonės naudotos projektuojant gaminį; ir
- c) gamintojas turi sukurti ir saugoti informaciją apie valdymo sistemos pagrindinius aplinkosauginius elementus ir visų reikalingų dokumentų procedūras.

3.3.2. Gaminio dokumentacija visų pirma turi apimti:

- a) bendrą gaminio aprašą ir numatomą paskirtį;
- b) gamintojo atliktų aplinkosauginio įvertinimo tyrimų rezultatus ir (arba) nuorodas į aplinkosauginio įvertinimo literatūrą arba atskirų atvejų nagrinėjimą, kuriais gamintojas naudojasi įvertindamas, dokumentuodamas ir kurdamas gaminio projektinius sprendimus;
- c) ekologinį profilį, jeigu to reikalauja įgyvendinimo priemonė;
- d) dokumentus, aprašančius matavimų, atliktų tenkinant ekologinio projektavimo reikalavimus, rezultatus, įskaitant ir detalesnę informaciją apie šių matavimų atitiktį ekologinio projektavimo reikalavimams, nustatytiems taikytinoje įgyvendinimo priemonėje;
- e) gamintojas turi nustatyti specifikacijas nurodančias, kokie standartai buvo jose panaudoti; jeigu 10 straipsnyje nurodyti standartai nėra taikomi arba nevisiškai tenkina atitinkamos įgyvendinimo priemonės reikalavimus, turi nustatyti priemones, užtikrinančias atitiktį; ir
- f) pagal I priedo 2 dalyje nustatytus reikalavimus teikiamos informacijos apie gaminio ekologinio projektavimo aspektus kopiją.

3.4. Tikrinimas ir koregavimo veiksmai

3.4.1. Gamintojas turi:

- a) imtis visų reikiamų priemonių, kad gaminys būtų gaminamas laikantis jo projektavimo specifikacijų ir jam taikytinos įgyvendinimo priemonės reikalavimų;
 - b) nustatyti ir vykdyti neatitikties tyrimo ir valdymo procedūras ir po koregavimo veikslių įgyvendinti dokumentuotų procedūrų pakeitimus; ir
 - c) bent kartą per trejus metus atlikti visą valdymo sistemos vidaus auditą jos aplinkosauginių elementų atžvilgiu.
-

VI PRIEDAS

EB atitikties deklaracija

(nurodyta 5 straipsnio 3 dalyje)

Į EB atitikties deklaraciją turi būti įtraukti šie duomenys:

1. Gamintojo arba jo įgalioto atstovo pavadinimas ir adresas;
 2. Modelio aprašas, pakankamas jo vienareikšmiškam identifikavimui;
 3. Jeigu reikalinga, nuorodos į taikytus darniuosius standartus;
 4. Jeigu reikalinga, kiti naudoti techniniai standartai ir specifikacijos;
 5. Jeigu reikalinga, nuoroda į kitą taikomą Bendrijos teisės aktą, nustatantį žymėjimą CE ženklu; ir
 6. Asmens, įgalioto prisiimti įsipareigojimus gamintojo arba jo įgalioto atstovo vardu, tapatybė ir parašas.
-

VII PRIEDAS

Igyvendinimo priemonių turinys

(nurodyta 15 straipsnio 8 dalyje)

Igyvendinimo priemonė visų pirma turi konkretizuoti:

1. Gaminio (-ių), kuriam (-iems) ji taikoma, tikslų tipo (-ų) apibrėžimą;
2. Ekologinio projektavimo reikalavimą (-us) gaminiui (-iams), kuriam (-iems) ji taikoma, įgyvendinimo datą (-as), tarpniais suskirstytas arba pereinamojo laikotarpio priemonės ar laikotarpius:
 - a) bendrojo (-ųjų) ekologinio projektavimo reikalavimo (-ų) atveju – atitinkamas fazes ir aspektus iš minėtų I priedo 1.1 ir 1.2 punktuose, kartu su kriterijų, parinktų iš minėtų I priedo 1.3 punkte, pavyzdžiais kaip gairėmis vertinant patobulinimus pagal nustatytus aplinkosaugos aspektus,
 - b) specialiojo (-ių) ekologinio projektavimo reikalavimo (-ų) atveju – jo (jų) lygį (-ius);
3. Ekologinio projektavimo kriterijus, nurodytus I priedo 1 dalyje, kurie nesaistomi jokiais ekologinio projektavimo reikalavimais;
4. Gaminio įrengimo reikalavimus, jeigu tai turi tiesioginę įtaką atitinkamo gaminio aplinkosauginiam veiksmingumui;
5. Naudotinus matavimo standartus ir (arba) matavimo metodus; jeigu įmanoma, turi būti naudojami darnieji standartai, kurių nuorodų numeriai buvo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
6. Atitikties įvertinimo detales pagal Sprendimą 93/465/EEB:
 - a) jeigu taikytinas (-i) modulis (-iai) skiriasi nuo A modulio; veiksnius, dėl kurių pasirinkta ta konkreti procedūra;
 - b) jeigu svarbu, trečiųjų šalių patvirtinimo ir (arba) sertifikavimo kriterijus;jeigu kituose CE reikalavimuose yra nustatyti skirtingi moduliai tam pačiam gaminiui, pirmenybė dėl atitinkamo reikalavimo turi būti teikiama įgyvendinimo priemonėje apibrėžtam moduliui;
7. Reikalavimus informacijai, kurią teikia gamintojai, ypač tiems techninės dokumentacijos elementams, kurie gali padėti patikrinti, ar gaminyje atitinka įgyvendinimo priemonės reikalavimus;
8. Pereinamojo laikotarpio trukmę, per kurią valstybės narės privalo leisti pateikti į rinką ir (arba) pradėti naudoti gaminius, kurie atitinka visas jų teritorijoje galiojančias taisykles įgyvendinimo priemonės priėmimo metu;
9. Įgyvendinimo priemonės įvertinimo ir galimo peržiūrėjimo datą, atsižvelgiant į technologijų pažangos spartą.

VIII PRIEDAS

Savireguliacija

(nurodyta 17 straipsnyje)

Be pagrindinių teisinių reikalavimų, kurie nustato, kad savireguliacijos iniciatyvos turi atitikti visas Sutarties nuostatas (visų pirma vidaus rinkos ir konkurencijos taisykles), taip pat Bendrijos tarptautinių įsipareigojimų nuostatas, įskaitant daugiašalės prekybos taisykles, galima vadovautis šiuo neišsamiu kriterijų sąrašu, siekiant įvertinti savireguliacijos iniciatyvų, kaip alternatyvos įgyvendinimo priemonei šios direktyvos atžvilgiu, priimtinumą:

1. Atvirumas dalyvavimui

Savireguliacijos iniciatyvose turi galėti dalyvauti trečiųjų šalių operatoriai tiek parengiamajame, tiek ir įgyvendinimo tarpsnyje.

2. Pridėtinė vertė

Savireguliacijos iniciatyvos turi teikti pridėtinės vertės (lyginant su esama situacija) gaminio bendro aplinkosauginio veiksmingumo gerinimo atžvilgiu.

3. Reprezentatyvumas

Pramonė ir jos susivienijimai, dalyvaujantys savireguliacijos veikloje, turi atstovauti didžiąją atitinkamo ekonomikos sektoriaus dalį su kaip galima mažiau išimčių. Turi būti siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi konkurencijos taisyklių.

4. Kiekybiniai ir tarpiniai tikslai

Suinteresuotųjų šalių apibrėžti tikslai turi būti išdėstomi aiškiai ir nedviprasmiškai pradedant gerai apibrėžtu pagrindu. Jeigu savireguliacijos iniciatyva yra ilgalaikė, turi būti nustatomi tarpiniai tikslai. Turi būti sudarytos sąlygos prieinamam ir patikimam būdu naudojant aiškius ir patikimus rodiklius stebėti, kaip siekiama tikslų ir (tarpinių) ir rodiklių. Šiuos rodiklius turi padėti nustatyti tyrimų informacija bei moksliniai ir technoliniai duomenys.

5. Pilietinės visuomenės dalyvavimas

Siekiant užtikrinti skaidrumą, savireguliacijos iniciatyvos turi būti skelbiamos, be kita ko, pasitelkiant internetą ir kitas elektronines informacijos sklaidos priemones.

Tai taip pat turi būti taikoma tarpiniams ir galutiniams pranešimams apie stebėsenos rezultatus. Suinteresuotieji subjektai, įskaitant valstybes nares, pramonę, aplinkos apsaugos NVO ir vartotojų asociacijos turi būti kviečiamos pateikti pastabas apie savireguliacijos iniciatyvą.

6. Stebėseną ir pranešimai

Savireguliacijos iniciatyvos turi apimti gerai sudarytą stebėsenos sistemą, kurioje aiškiai nustatytos pramonės ir nepriklausomų inspektorių kompetencijos sritys. Komisijos tarnybos kartu su savireguliacijos iniciatyvos šalimis turi būti kviečiamos stebėti, kaip siekiama tikslų.

Stebėsenos ir pranešimų planas turi būti išsamus, skaidrus ir objektyvus. Komisijos tarnybos, padedamos 19 straipsnio 1 dalyje nurodyto komiteto, turi spręsti, ar buvo pasiekti savanoriško susitarimo ar kitų savireguliacijos priemonių tikslai.

7. Savireguliacijos iniciatyvos administravimo rentabilumas

Savireguliacijos iniciatyvų administravimo išlaidos, ypač stebėsenos išlaidos, neturi sudaryti neproporcingo administravimo naštos palyginus su jų tikslais ir kitomis turimomis politikos priemonėmis.

8. Tvarumas

Savireguliacijos iniciatyvos turi būti derinamos su šios direktyvos politikos tikslais, taip pat su integruotu požiūriu, ir turi atitikti tvarios plėtros ekonominę ir socialinę dimensiją. Turi būti integruojama vartotojų interesų apsauga, t. y. sveikata, gyvenimo kokybė ir ekonominiai interesai.

9. Paskatų suderinamumas

Savireguliacijos iniciatyvos gali neduoti laukiamų rezultatų, jeigu kiti veiksniai ir paskatos, pavyzdžiui, rinkos spaudimas, mokesčiai ir teisės aktai nacionaliniu lygmeniu, savireguliacijos iniciatyvos dalyviams rodo prieštarigus ženklus. Šiuo požiūriu politikos nuoseklumas yra esminis dalykas ir į jį turi būti atsižvelgiama vertinant iniciatyvos veiksmingumą.

IX PRIEDAS

A DALIS

Panaikinta direktyva ir jos vėlesnių pakeitimų sąrašas

(nurodyta 24 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/32/EB
(OL L 191, 2005 7 22, p. 29).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/28/EB
(OL L 81, 2008 3 20, p. 48).

tik 1 straipsnis

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminų sąrašas

(nurodytas 24 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
2005/32/EB	2007 m. rugpjūčio 11 d.
2008/28/EB	—

X PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2005/32/EB	Ši direktyva
1–20 straipsniai	1–20 straipsniai
21 straipsnis	—
22 straipsnis	—
23 straipsnis	21 straipsnis
24 straipsnis	22 straipsnis
25 straipsnis	—
—	23 straipsnis
—	24 straipsnis
26 straipsnis	25 straipsnis
27 straipsnis	26 straipsnis
I–VIII priedai	I–VIII priedai
—	IX priedas
—	X priedas